

מתוך ספר-שימושי

44

מיד להביא את שלושת המקלעים שלו לידי פעולה ממקום קרוב לנקודה המסומנת במלה „מקלע“, אשר ממנה טוב ביותר לשלוט על עמדת האויב. הרובאים של כיתה אחת (המיועדים להתקפה) יחכו בחסותה של קרן־הרחוב המסומנת באות א'. הרובאים של כיתה אחרת יהיו שמורים לתמיכה, חבויים במרתף או באיזה מקום בטוח אחר דומה לזה, בקרבת מקום, עד שהכיתה התוקפת תנוע קדימה, אז תתפוס השניה מיד את מקומה ותשאר בנקודה א' במצב הכן לתנועה. את הכיתה השלישית אפשר להחזיק ברזרבה, שתהא מוכנה לנוע, בשעת הצורך, קדימה, אל עמדה אשר ממנה יש לכסות על התקדמות נוספת (כגון, לנקודה ב'); או, במקרה אחר, אפשר לעצרה בנקודה ג', אשר משם תוכל לטפל באש בלתי צפויה העלולה לפרוץ מצד שמאל של הרחוב, וכן תוכל לעזור בדיכוי אש האויב הבאה מצד ימין.

מפקד המחלקה צריך לקבוע את מטהו בבנין אשר יהא בו מסתור ואשר יהיה נוח להשקיף ממנו על הפעולות, לכוון את כיתותיו ולפקח עליהן. בתנאים רגילים לא יהא זה מן הנכון שיצא בעצמו בראש כיתת השתערו, כי ברור שפעולה כזו תגרום כמעט תמיד לאיבוד פיקוחו על המחלקה בכללה*.

אל יגלו המקלעים את מציאותם עד שבאה השעה לפתוח באש; כלומר עד הרגע שהכיתה התוקפת נעה קדימה, שאז עליהן לפתוח מיד באש, ולעשות זאת, בגדר האפשרות, מאחורי וילאות או תריסים, כדי לשמור על סתרון זמן רב ככל האפשר. הכיתה התוקפת תתקדם בו בזמן בשורה אחת בריצה קצובה, כשהיא נדחקת אל מתחת לכרכובי הבתים. רובאי האויב יהיו נאלצים לשרבב את גופם לפנים בשביל לתת אש, ועל ידי כך ישמשו מטרה נוחה ביותר לאש המחפה של המקלעים. יש להבין כי שעת הסכנה החמורה ביותר בשביל התוקפים היא כשהכיתה התוקפת מגיעה לדלת או לכניסה של הבנין שנקבע כמטרה ראשונה. הנסיון הראה כי שבעים וחמשה אחוז מן האבידות הנגרמות בקרב־רחוב באים במקרה שהתוקפים נעצרים ליד הדלתות או ליד הפתחים שבחזית הבתים. יש אפוא לאחוז מראש בכל אמצעי־זהירות בשביל להבטיח שהיחידה התוקפת תוכל להשתלט מיד על הכניסה. לשם כך צריכים שני האנשים ההולכים בראש לשאת אתם פטישים כבדים או גרזנים, ודי באלה בשביל להרוס במהלומות אחדות את הדלת המודרנית. ואולם אם היתה שהות לאויב להכין את ביצוריו, ויש לשער כי מבוא־הדלת בוצר ע"י מיתרסים או ע"י שאר אמצעים מסוג זה, — תהא אולי נחיצות להשתמש בחמרי־נפץ כדי לפתוח דרך לכניסה. על כן, אם יש איזה חשש למצב כגון זה, נחוץ להכין מראש את חומר הנפץ הדרוש, עם פתילה מותקנת שתהא מוכנה לשימוש בן־רגע, והחבורה המשתערת תקח אותו עמה, תשים במקום ותדליק. אז תסוג לרגעים אחדים לאחור, כדי מרחק מינימלי המספיק לבטחונה, ותחזור לתקוף מיד לאחר ההתפוצצות.

משבוצעה ההתקפה הראשונה, אפשר להריץ קדימה את רובאי הכיתה הנמצאת בכיסוי, בשביל להשתער על המטרה השניה, כשהם מחופים כקודם באש המקלעים; אף אלה יתקדמו לפי דרישת השעה, בתפסם בכל פעם עמדות לפנים.

וכאן יש להוסיף הערה בנוגע לשיטת מתן האש בקרב־רחובות. יש לדעת בהחלט, שאש המכוונת על ידי חיילים ברחוב אל מול אויב הערוך בין ארובות הבתים או בחלונות גבוהים, לא תהא לה, בדרך כלל, השפעה רבה. הרובה שלנו אינו מכוון למתן אש בזווית גבוהה. יותר מדי לא נוח הוא וכבד משאפשר יהיה

* אחרת יש לנהוג, כמובן, במקרה אם המחלקה כגוף שלם תדרש לכבוש בהסתערו איזה בנין הנמצא, למשל, בנקודה מרכזית בשוק או בככר, אז יתיצב מפקד המחלקה בראש מחלקתו וינהג את אנשיו כמו בימים מקדם.

להשתמש בו בהצלחה ליריה בזוית-גבוהה מן הכתף, כמו ברובה-ציד, ואין אפשרות להגיע ברובה זה בתנאים כאלה ליריה בטוחה ומכוונת יפה. על כן חובת המפקד לדאוג, ששום קבוצה מאנשיו לא תמצא בעמדה בלתי-נוחה כזו שתהא נאלצת להשיב באופן כזה לאש האויב. בקרב-רחובות הרי זה מושכל ראשון, ששום יחידת-צבא המתקדמת לארכו של רחוב אי-אפשר להטיל עליה את האחריות להספקת אש מחפה לעצמה. את זו צריכות לספק יחידות אחרות, הנועדות לתפקיד מיוחד זה והקבועות בבנינים מתאימים. למטרה זו יש לבחור, בדרך כלל, את הבנין הגבוה ביותר הנמצא ברשות התוקפים, כדי שהאש הנשלחת ממנו תשלוט על הגגות והחלונות של הבתים הנמוכים יותר המקיפים אותו. אם השעה דורשת מתן אש „מקבילה“, אין צורך לעזוב את הבית, והיורים צריכים רק לרדת ולתפוס קומה נמוכה יותר. אש „מקבילה“ פירושה, שהיורה והמטרה נמצאים בגובה אחד, שעל ידי כך נעשה מסלול-האש מקביל, פחות או יותר, לפני הקרקע.

ברור, שיש מקרים מסוימים בקרב-רחובות, שבהם יצליח רק סוג-אש זה: כגון, למשל, במקום שהאויב יורה מתוך עמדה שבירכתי חדר מבפנים. במקרה זה אין הוא נראה לא מלמעלה ולא מלמטה, וכדי שהאש המכוונת אליו תהא לה ערך, יש לקלעה מתוך עמדה המצויה, פחות או יותר, באותו הגובה.

קוים כלליים בקרבות-רחוב

מלחמת-רחוב, שבדרך כלל הרי זו מלחמה סתם-טעם, יש לה לפחות תכונה אחת ^{מכפרת}.

כל הערים הגדולות יש להן תכונות ידועות משותפות, שיש ~~אמא~~ לשערן מראש ולהתכונן לקראתן עד לגבול מסוים. כללו של דבר, מפקד הנגש ללמוד מראש את התקלות המצויות במלחמת-רחוב, רשאי בהחלט להניח כי בין הקשיים אשר יעמדו לפניו יהיו כמה חזיונות שכיחים ^{כגון} בתי-כניסה, או בנינים בולטים אחרים מסוג זה, פרברים, בתים מבודדים, שטחים גלויים כגון ככרות או שוקים, מעצורים כגון מיתרסים או חפירות) ^{וכו' וכו'}. על כן כדאי לדון על כמה מן החזיונות האלה, על מנת לעמוד על תכונותיהם המיוחדות ושייכותם הכללית לענין של מלחמת-הרחוב.

בתי-כניסה ובנינים בולטים

אם ההתקפה נערכת על בנין כבית-כניסה עם ראש-מגדל, או על בנין עם מגדל גבוה המתנשא מעל פני העיר, צריך מפקד חיל-הרגלים להשתדל לנהוג חסכון באנשים ולבקש תמיכת ארטילריה לעזרתו. השתערויות על בנינים כאלה עולות בהכרח במחיר רב ואין להתחיל בהן אלא אחרי הרעשה מוקדמת, מלבד במקרה שאין דרך אחרת. כל עת ההרעשה צריך חיל הרגלים להמצא תחת מחסה טוב, ובו ברגע שאש התותחים פוסקת-עליו לזנק בבת אחת קדימה, מחופה באש מכונות-היריה.

פרברים

בפרברי העיר יקרה לעתים קרובות שהבתים עומדים סמוכים לרחוב או לדרך-המלך בחזיתם, אולם יש להם גנים, שדות או שטח-בור פתוח מאחורי הים. תנאים כאלה אינם שייכים למלחמת-רחוב, במובן האמתי של המושג הזה, יען כי אי-האפשרות להפריש אינה קיימת כאן. במקרה כזה תעמוד ברירה בפני התוקף: לתקוף לאורך הרחוב בדרך של קרב-רחוב, או להפריש ולתקוף דרך השדה הפתוח או הגנים שבעורף. במקרה האחרון, תהא כאן אותה הבעיה של התקפה נורמלית

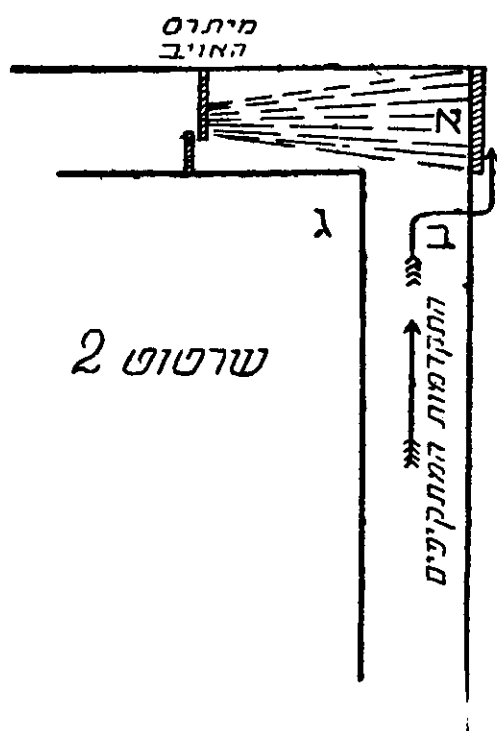
על נקודת חוקה, ואפשר יהיה להסתייע ברימוני-רובה ואולי גם בארטילריה. לעתים קרובות רצוי כאן צירוף של שתי השיטות, הינו, הרעשה במרגמות, ברימוני-רובים וכו' מן השדה הפתוח, ואחרי כן, ברגע הנכון, השתערות-פתאום (מחופה באש מכונות-יריה) הבאה מחזית הבנין.

מיתרסים או סוללות-עפר

מן הראוי להניח שבכל סוגי מלחמת-רחוב יתקל התוקף במיתרס או בסוללת-עפר הנערמת באמצע הרחוב, ואם אלה בנויים היטב ומסובכים בתייל, ודאי שיהיו מעצור חזק בפני התוקף. התקפה פזיזה ובלתי-מחושבת כל צרכה על מיתרס לא תצליח ברוב המקרים וסופה, ודאי, אבידות כבדות.

המפקד המוצא לפניו מיתרס יכול לבחור באחת מן השלוש: (א) להתקיף אותו מפנים; (ב) להניח לו ולהשתדל לבוא בערפו על ידי תנועת-עקיפין בדרך אחרת; (ג) לאחוז בצירוף של שתי השיטות הקודמות — לתקוף את המיתרס מפנים (כלומר, על ידי המטרת-אש), ובו בזמן להשתדל לאגוף אותו על ידי תנועת-עקיפין מסביב. המפקד צריך להחליט בעצמו, איזוהי השיטה הטובה ביותר שיבור לו לפי תכונות כל מקרה ומקרה. על המפקד לזכור בהחליטו, שנוסף למיתרס עצמו יחזיק אולי האויב בבתיים הסמוכים למיתרס משני הצדדים, שבזה הוא מחזק מאוד את עמדו, כי כל התקפה חזיתית תהא נאלצה לעבור דרך אש צולבת משני האגפים, בטרם תשיג את מטרתה. על כן אין הצדקה, בדרך כלל, להתקפה חזיתית, בלתי אם ישנם אילו אמצעים להרוס תחילה או לחבל קשה את המיתרס עצמו. במקום שישנה כברת-רחוב הגונה עד למיתרס אפשר לבצע את הדבר בעזרת תותח-שדה המובא ע"י חיילים לעמדה מתאימה, למשל לאחורי-קיר, והוא קולע ישר, אל המיתרס.

כן אפשר לבצע את הדבר בעזרת מרגמות, ובמידה פחותה מזו בעזרת רימוני-רובה. אולם המצב קשה יותר במקום שהמיתרס נמצא במרחק לא רב (נאמר מחמשים עד מאה צעדים) מפינת-רחוב, כגון למשל, כשהתוקף, שהגיע למפנה רגיל של זווית-ישרה ברחוב (כמו בשרטוט-2), מוצא עצמו פתאום נתון לאש ממיתרס בטווח קרוב. במקרה זה על הצבא התוקף לקבוע לו עמדה בבתיים (המסומנים באות א' בשרטוט-2) הנמצאים באותו חלק של פינת-הרחוב אשר ממול המיתרס. המצב מחייב שהבתיים האלה נעשים פתאום למטרה ראשונה של ההתקפה, כי רק מהם אפשר לספק אש מחפה בשביל לקדם את ההתקפה משם אל המטרה השניה, כלומר אל המיתרס גופו. חזית הבתיים בנקודת א' (כנראה מן השרטוט) נתונים לגמרי לאש הבאה מן המיתרס; על כן, משקבעו התוקפים את מקום המיתרס, ישאפו להכנס לבתיים מן הצד או מאחור.

משהגיעו לבתיים, יש לפתוח באש מן הקומה העליונה, כדי שהכדורים הנשלחים אל המיתרסים יעברו במסלול-אש תלול ביותר, למעט על ידי כך, ככל האפשר, את מידת הכיסוי למגינים. אם הרחוב שבו עובר המיתרס הוא רחב למדי, והבנינים מצד שמאל של הרחוב אינם גבוהים למדי, אפשר לסייע במידה רבה לפעולה ע"י

אש בלתי־ישירה של רימוני־רובה. רִמְוִי־הרובה יַעֲמִדוּ על הגגות או בקומות העליונות של הבתים (סמוך לנקודה ב' שבשרטוט-2) לקלוע את רימוניהם בצורה תלולה למדי לחלל האויר, כדי שיעברו, כדוגמת פגזי "הוביצר", מעל לבניני הפינה (המסומנים באות ג' בשרטוט-2) ויפלו לחלק הרחוב אשר ביד האויב, על המתרס או מאחוריו. אותה שעה יהיו יורי־הרימונים מוסתרים לגמרי מעין האויב ויוכלו להמשיך במתן אשם ללא מפריע. אין לקוות שאש בלתי־ישירה זו תגיע למידה גדולה של דיוק, אולם התפוצצות רימוני־הרובה בקרבת המיתרס, או אפילו הרחק בערפו, תבלבל את האויב ותשפיע לרעה על רוחו. וכך תתן תמיכה ממשית להתקפה בכללה.

הפירות

לאמיתו של דבר הרי כל מה שנאמר לעיל בנוגע למיתרסים או סוללות־עפר מתאים גם לחפירות. כאלה כן אלה משמשים מעצור גדול לתוקף, באם הם ערוכים לרחבו של הרחוב. ההבדל העיקרי בין אלה הוא במידת הקלות להרסם. סוללת־עפר או מיתרס הנכנים מפני הקרקע של הרחוב ולמעלה, והמתגוננים מאחוריהם עומדים על רגליהם או על ברכיהם, משמשים מטרה מצוינת, ואפשר על נקלה להרסם על ידי אש ישירה של תותח, כמתואר לעיל. לא כן החפירות. בהיותן חפורות למטה מפני הרחוב אין הן מתבלטות אלא מעט, וקשה יותר להרסן. אך אם כי החפירות הן פחות קלות להריסה מאשר המיתרס או הסוללה, נוח יותר להכביד על האויב את ה"שיבה" בהן; כי בהיותן נמוכות, הן נתונות יפה לאש הרובים המכוונת אליהן מן הקומות העליונות של הבתים.

בתים מבודדים

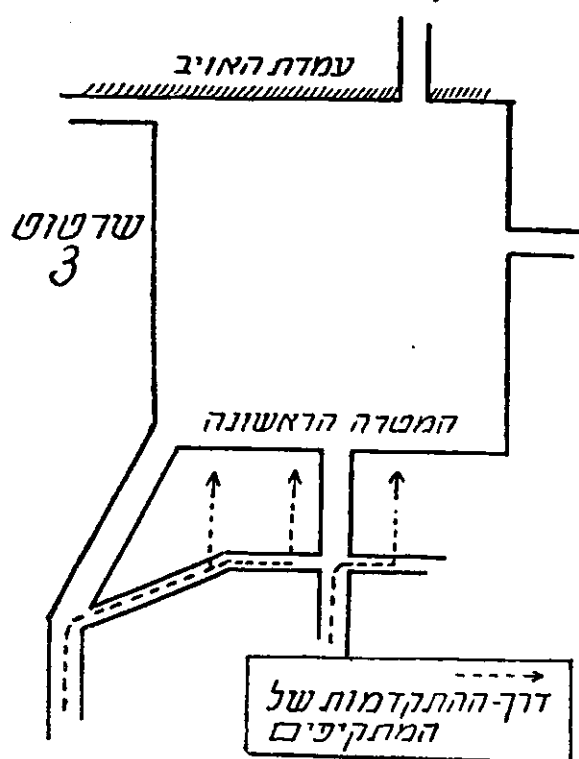
יקרה לפעמים – ביחוד בקרבות של פרבר – שהאויב מחזיק בבית גדול מבודד, העומד לחוד. במסיבות כאלה תהא הטקטיקה של הפעולות דומה לזו של התקפה רגילה על נקודה חזקה, ולא כאן המקום לדבר על כך. אולם יש לקבוע, בתורת כלל, כי חוץ מבמקרים שיש טעמים מבוססים לפעול אחרת, יש לערוך את ההשתערויות, בכוא השעה, כלפי אותו צד של הבית, אשר מספר חלונותיו, השולטים על מבואיו, הוא מועט ביותר. בלשון אחרת, יש לערוך את ההשתערויות על אותו צד של הבית הנותן למגינים אפשרות מינימלית למתן אש.

שטחים פתוחים, שוקים, ככרות וכו'

כל פעם שמודמנים שטחים פתוחים במלחמת רחוב, ידרוש המצב עיון רב מצד המפקד. מבחינה טקטית נחלקים השטחים הפתוחים לשני סוגים. האחד – אותו טפוס ישן של ככר־השוק בצורת מלבן, מרוצף כולו, או מכוסה אספלט ומחוסר בהחלט כל אפשרות של מחסה. הסוג השני – טיפוס הככר המודרנית יותר, אשר מסילה רחבה עוברת בה לתנועת עגלות, אך יש לה גני־נוי במרכזה. בככר מסוג זה התנועה החפשית ככולה, בדרך כלל, כי הגנים מוקפים בשלמות או בחלקם בגדר־ברזל עבה וקשה לטיפוס, והרי זו בשביל חיל־הרגלים מחיצה שאין לעבור אותה. גם לא על נקלה אפשר להרסה, אפילו בעזרת אש תותחנים.

הקושי הראשון, מנקודת מבטו של התוקף, הוא להגיע לדריסת־רגל ראשונה בככר או בשטח פתוח אחר; במקום שהאויב מחזיק בצד הקיצוני של הככר (כך הם פני הדברים, על הרוב, כשהתוקף מתקדם לארכו של רחוב המוליך לככר). יהא מצבו של התוקף דומה מבחינה טקטית למצבו של כוח צבאי המתקדם דרך ואדי תלול המוליך אל השדה הפתוח אשר בקצהו. קצה הרחוב, או ראש הוואדי נעשה

לנקודת-היציאה, ובהיותו נתון לאש המגינים יהא גורלם של התוקפים קשה. על כן חשוב הדבר, כצעד ראשון, להשתלט על כמה מן הבנינים בצד הקרוב של

הככר (עיין שרטוט-3), ומכאן להשיב על אש האויב ולכסות בדרך זו על נקודת-היציאה. במצב כזה נעשים הבנינים בצד הקרוב של הככר למטרה הראשונה של ההתקפה. עד שילכדו הבנינים האלה ואש האויב תוכרע על ידי כך, יש לדאוג שנקודת-היציאה העיקריות אל הככר תהיינה פנויות מחיילים, שאם לא כן תהיינה האבידות מרובות. הבנינים המהוים את המטרה הראשונה — יש ללכדם מן העורף על ידי חיילים, המתקדמים ברחובות צדדים, או עוברים דרך בתים וכו' (כנראה בשרטוט). משהשתלטו האנשים על הבנינים האלה, רשאי המפקד לבחור, לפי ראות עיניו, אם להשתער בהתקפה חזיתית, בכסותו באש מכונות-יריה ורובים את ההתקדמות דרך הככר; או, שמוטב

לו לקיים תגרת-אש עם האויב בחזית, ובו בזמן תשתדל ההתקפה העיקרית לאגוף את האויב בדרך עקיפין. אם יבחר בהתקפה חזיתית יש להשתמש במרגמות וברימוני רובה, כשישנם, כדי להרעיש את האויב לפני ההשתערו. אם האויב מחזיק בגנים אשר במרכז הככר, והם מוקפים גדר כבדה שאין לטפס בה, כמתואר לעיל, אין לנסות בהשתערו בלתי אם במקרים יוצאים מהכלל ואחרי הכנה יסודית. בדרך כלל, אפשר למנוע את תאויב מהחזיק בגנים לאחר שהבנינים הגבוהים אשר מסביב להם הם בידי התוקפים; המרגמות אשר בידי אלה, הרימונים, אש הרובים ומכונות היריה הנשלחת בזוית תלולה, כל אלה יפעלו פעולת השמד על צבא האויב אשר מלמטה על פני הקרקע.

ד. ק.

ק פ ר י ס י ן

קפריסין הוא האי השלישי בגדלו בים התיכון. שטחו הוא 9.300 ק"מ², * הרי הוא קטן, אפוא, מנפת באר-שבע ושוה בערך לשטחם של מחוז ירושלים והנפות שכם, ג'נין, חיפה עכו וצפת יחד. האורך הגדול ביותר של האי הוא 225 ק"מ, והרוחב הגדול ביותר — קרוב למאה ק"מ. האי שוכן באמצע האגן המזרחי של הים התיכון, במרחק של 200 ק"מ מבירות, של יותר מ-400 ק"מ מפורט-סעיד ושל 550 ק"מ מאלכסנדריה. מקפריסין עד החוף הדרומי של תורכיה פחות ממאה ק"מ, עד האי רודוס 300 ק"מ. ועד כרתים 575 ק"מ. המספרים האלה קובעים את חשיבותו האסטרטגית של האי כבסיס ונקודת-הגנה קדמית של העמדות הבריטיות במזרח הים התיכון, וז. א. גם כנקודה חיצונית ביותר העלולה לסבול ראשונה מהתקפת אויב.

ימים רבים נחשב האי על האימפריה העות'מנית. משנת 1878 נמסרה הנהלת השלטון באי לידי האנגלים, על סמך חוזה עם הסולמן התורכי. עם כניסת תורכיה למלחמת העולם הקודמת בנובמבר 1914,

* סיציליה 25.500 קמ"מ, סרדיניה 23.520 קמ"מ.